

Delegatstvo in nove možnosti

Ze v gradivu za prvo jesensko sejo zborov naše skupščine sta pričakali delegate dve izredno pomembni točki dnevnega reda; uvodno poročilo k osnutku statuta občine in mesta in pa k obravnavi delovnega gradiva za izdelavo ocene delovanja skupščinskega delegatskega sistema v občini. Smo namreč sredi izredno pomembne družbenopolitične aktivnosti (priprave na volitve 178), ki zadeva slehernega delovnega človeka in občana.

Ko smo v naši občini jasneje začrtali programe aktivnosti priprav na volitve, je bilo enotno stališče, da brez ustrezne ocene dosejanega delovanja delegatskega sistema ne le v občini temveč od krajevne skupnosti do federacije, ni mogoče resneje pristopiti k pripravam na volitve. Občinska konferenca SZDL je že v prvi polovici letošnjega leta pozvala delegate, delegacije ter vse samoupravne in družbene subjekte, da realno ocenijo pozitivne in tudi negativne izkušnje, da bi bil start v novo mandatno obdobje čim uspešnejši.

Gre, kot je povedano, za delovno gradivo, ki nas bo vodilo v razpravah pri ocenjevanju ter iskanju pomanjkljivosti tu in tam. Ni pa to gradivo nikakor, in to ne sme biti, nekaj dokončno povedanega, h kateremu naj bi mi rekli le svoj »da« ali »ne«. Ob koncu dela prehojene poti se namreč sprašujemo kakšno pot in kako smo je prehodili.

Že uvodoma bi lahko citirali stališča 6. seje OK SZDL, na kateri je bilo govora, med drugim, tudi o oceni delovanja delegatskega skupščinskega sistema in zapisali: »Delegatski sistem kot revolucionarna pridobitev samoupravne socialistične demokracije je že v dosedanem triletnem delovanju dobil v vsakodnevnem družbenopolitičnem življenju polno veljavo in postal del naše skupne samoupravne socialistične zavesti. /.../ Lahko bi in bi bilo prav ker smo tudi brez teh stališč v to dobro

prepričani.

Ne bomo pa smeli iskati le vzroke za to ali ono pomanjkljivost ali nedorečenost pri uresničevanju in uveljavljanju delegatskega sistema; morali se bomo enako resno lotiti tudi premišljevanja o vseh pozitivnih in že od daleč vidnih pridobitvah in tako iskati uspešne poti za odpravljanje problemov.

Ocena delovanja delegatskega sistema naj ne bo nikar spričevalo s katerim se bomo poslovali od vseh dosedanjih delegatov in izvolili povsem nove. Dosedanji delegati so v preteklem obdobju prispevali izredno pomemben delež k uveljavitvi delegatskega sistema in te napore moramo ceniti, saj izhajajo kot zmagovalci iz iste bitke kot tudi vsi mi. Zato bo njihova pomoč tudi naprej še kako potrebna, mnogi med njimi pa bodo prav gotovo še v naslednjem mandatnem obdobju opravljali delegatske dolžnosti. Gre namreč za dragocene izkušnje, s pomočjo katerih bomo še nadalje napredovali k oblikovanju takih odnosov, ki bodo zagotavljali hitrejšo uresničevanje ustave, zakona o združenem delu in k hitrejši samoupravni integraciji družbe v interesu delavskega razreda.

Občinski in mestni statut

Do 15. oktobra bodo potekale v vsej občini, povsod tam kjer živimo in delamo, javne razprave o osnutku statuta občine in o osnutku statuta mesta. Oba osnutka sta

že pripravljena, delegati vseh treh zborov naše občine pa so se strinjali s tem, da kot taka prideta v javno razpravo.

Veljavni statut občine je sprejela naša občinska skupščina na seji 28. februarja 1974., takoj po sprejetju ustave SR Slovenije. Zaradi izredno kratkih rokov, predvsem zaradi izredno kratke javne razprave nekatera poglavja tega statuta niso bila povsem izdelana. Manjkalo pa je seveda najpomembnejši element: lastna družbena praksa delovanja delegatskega sistema, ki ga je uveljavila nova ustava, seveda pa tudi ni bilo zakonov, vezanih za ustavo. Izvršni svet skupščine je že septembra istega leta dal pobudo za spremembo statuta in predlagal občinski skupščini, da uvede postopek za njegovo spremembo.

Spremenjeno dopolnjeno in prečiščeno besedilo statuta je pred nami. Vse novosti v njem bi težko naštel. Da je tako pove tudi podatek, da obsega zelo koncizno uvodno poročilo, ki ga je na seji skupščine podal predsednik komisije za statut in podpredsednik občinske skupščine Vid Štempihar, osem gosto natipkanih strani. Dovolj gradiva torej za tvorbo razprave o nekaterih pomembnih temeljih našega jutrišnjega dne; gradiva, kateremu manjkajo še naša mnenja in pripombe.

Toni Perič

Bolj prijetno učenje

Vlogo sogovornice pri mojem obisku na osnovni šoli Tone Tomšič je nehote prevzela zelo prijazna socialna delavka, tovarišica Majda Gorjanec. Bila je pač prva »tršica« na katero sem naletela, ko sem prekoračila šolski prag.

Najprej sva se odpravili na šolsko dvorišče, kjer so se veselo podili učenci drugega razreda, ki so že preteklo šolsko leto ineli celodnevni pouk. Barbari, Ireni, Nataši in ostalim »taka šola« zelo ugaja, saj naloge naredijo že v šoli in prav nič jih ne moti, da zapustijo šolo šele v popoldanskih urah. Obiskala sem tudi prvošolčke, ki so mi povedali, da je v šoli »zelo lepo« in da si želijo, »da bi še dolgo hodili v šolo«, nikomur se ni mudilo domov.

S celodnevni poukom so v OŠ Tone Tomšič pričeli lansko leto, vendar le v prvih razredih. Letos so v ta sistem vključili tudi druge razrede, naslednje leto sledijo tretji in nato četrta razreda. Kako napreduje? »To bomo še videli,« mi je povedala tovarišica Gorjanec, »saj smo že lansko leto želeli v celodnevni pouk vključiti vseh osem razredov, vendar smo ugotovili, da je to nemogoče, ker nimamo niti ustreznih rekreacijskih prostorov. Vztrajali smo, da s celodnevni poukom pričnemo vsaj v prvih razredih.«

V preteklem letu je pouk trajal tja do 15,20; ugotovili so, da je to za otroke le preveč naporno, njihov

delovni dan je vseboval preveč dejavnosti in kot pravi tovarišica Gorjanec: »To je bilo narobe tudi s pedagoškega vidika: učiteljice so se prepočesto menjavale, otroci niso vedeli, na koga naj se navežejo, vemo pa, koliko je prav ta navezanost pomembna pri prvih šolskih korakih.« Tako so letos, v skladu z lanskoletnimi izkušnjami, pouk skrajšali – konča se ob 14,30.

»Kaj pa starši, kakšno je njihovo mnenje?« Tovarišica Gorjanec pravi, da so bili ob zaključku preteklega šolskega leta starši zelo zadovoljni. Kljub začetni skepsi se je med njimi in šolo kmalu razvilo pristno sodelovanje in probleme so reševali s skupnimi močmi.

Seveda, brez finančnih težav ni šlo – kar je na žalost pri nas pogost pojav. OŠ Tone Tomšič je priskočila na pomoč krajevna skupnost Poljane – z denarnimi sredstvi, ki jih je prispevala, so kupili ustrezno pohištvo in drug material in tako vsaj delno uredili prostore, kjer se odvija celodnevni pouk. Z upanjem gledajo v OŠ Tone Tomšič v prihodnost – oktobra se bo začela nova gradnja – dobili bodo sodobnejše prostore in staro mlečno kuhinjo bo zamenjala nova. Probleme imajo tudi s kadrom. V štirih razredih (dva prva in dva druga), kjer imajo celodnevni pouk, poučuje šest učiteljic, kar tri pa imajo neustrezno izobrazbo; tudi tu so na šoli optimisti in upajo, da se bo stanje kmalu izboljšalo.

Se nekaj me je zanimalo; kakšna je pravzaprav razlika med celodnevni poukom in podaljšanim bivanjem? Torej, pri celodnevni pouku se obravnava snov utrjuje takoj naslednjo uro, pri podaljšnem bivanju pa šele popoldne, po končanem pouku – seveda pa vmes otroci marsikaj pozabijo.

Poslovala sem se od svoje sogovornice in ji pred odhodom zaželela še veliko uspehov in manj težav.

Vesna Vlajki

NOVA DVORANA

V KS Kolodvor pravkar preurejajo prostore za družbeni center. Preuredili bodo tudi dvorano za množične sestanke, kar bo veljalo 15 starih milijonov.

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBTVA OBČINE LJUBLJANA CENTER

Zimska pomoč

Občani, ki prejema družbeno denarno pomoč, če jim je ta pomoč edini vir sredstev za preživljanje, ter občani, ki zaradi svojih nizkih prejemkov in slabega materialnega stanja ne morejo kriti stroškov za nabavo ozimnice in kurjave, lahko zaprosijo za podelitev zimske pomoči. Prošnjo s priloženim dokazilom o prejemkih (zadnji odrezek, za zaposlene pa potrdilo delovne organizacije o povprečnem osebnem dohodku v zadnjih treh mesecih) oddajte na svojo krajevno skupnost, najkasneje do 20. 10. 1977. Kasnejših prošenj ne bomo sprejemali.

RAZMIŠLJANJA O OSNOVNIH OBELEŽJIH URBANIZMA (II.)

Spajanje novega in starega

Sociološke kritike naših največjih urbanih sredin se opirajo predvsem na pojave dehumanizacije človeka

Kot smo že v prejšnji številki zapisali, je izgradnja vsekakor del razvoja družbe in se ne more usmerjati mimo dejavnikov, ki tak razvoj pogojujejo. To so: človek-občan, prirodni pogoji, materialna baza itd. Glede na te ugotovitve, moramo tudi vprašanje urbanizma, v tudi tako majhni občini kot je naša, imeti za kompleksno družbeno dejavnost, ki se ne da in se ne sme tretirati niti resorno pa tudi ne gledati samo v okviru občinskih meja.

Iz takšne vloge in značaja urbanizma ter ostalih obeležij, ki so slika družbe iz katere izhajajo, lahko izvajamo, da je politika izgradnje prirodna obveznost in ena od najznačajnejših dejavnosti družbenopolitičnih skupnosti in tudi vseh občanov. Prenašanje in prepuščanje vsake kreacije urbanistične politike samo na specializirane urbanistične in komunalne službe in institucije, bi bilo v vsakem primeru nepravilno. Javne razgrnitve predlaganih rešitev so ena od oblik široke javne razprave in s tem možnost dajanja pripomb ter tako kreiranja končne najustreznejše rešitve.

Kljub temu pa smo v preteklosti zasledili pri obravnavanju konkretne urbane sredine nekatere rešitve, ki se niso pokazale kot najboljše in jih danes težje odpravljamo. Neusklajenost med izgradnjo objektov v poslovne namene in objektov za stanovanja, kakor tu-

di koncentracija poslovnih prostorov v središču mesta je povzročala tudi prekvalifikacije stanovanjskih površin v poslovne prostore. Zato se v zadnjih nekaj letih več pozornosti posveča temu ravnotežju v izgradnji poslovnih oz. stanovanjskih površin.

SOCIOLOŠKI VIDIKI URBANIZMA

Naslednje dejstvo (ki se v naši sredini tudi čedalje bolj upošteva) je, da občina ni le kompleks samo fizičnih struktur, temveč predvsem sredina ljudi, ki žive v pogojih prostorske koncentracije, pri čemer se ne sme prepustiti stihijskiemu razvoju, ki lahko degradira tradicijo razvoja, standard življenja, osebnost človeka in svojevrstnost ambienta (usklajenost starega in novega, stari del mesta – nove soseske). Vsekakor prihaja do neizbežnih različnih interesov,

kar obvezuje vse faktorje v naši družbi, da le-te na najširšem samoupravnem nivoju stalno usklajujejo, proučujejo in vrednotijo.

Sociološka kritika naših večjih urbanih sredin se opira predvsem na pojave dehumanizacije človeka, zmanjšanje prijateljskih vezi, kakor tudi vse izrazitejše odtujevanje osebnosti neki urbani sredini. Takšna kritika je verjetno upravičena, čeprav sam po sebi tehnični in ekonomski napredek po svoji naravi ni nehuman, v kolikor posamezni in kratkoročni interesi ne nadvladajo splošnih in trajnejših.

Specifičnost občine Ljubljana Center, ki zajema skoraj vso staro Ljubljano, vsekakor pa njen najširši centralni del, pogojuje danes rekonstrukcijo starih predelov mesta, kot stalni neobhodni del aktivnosti v urbanizmu občine danes. Pri tem pa je naravno, da starejši deli urbanega tkiva odmirajo in dobivajo nove, namesto starih funkcij. To je najtežji del urbanistične aktivnosti tudi zaradi kombinacije z izgradnjo novih predelov, ki se tesno vežejo na stare, o čemer pričča že v uvodu naveden podatek o teritorialni majhnosti občine.

(se nadaljuje)

Na podlagi 11. in 13. člena zakona o urbanističnem planiranju (Ur. list SRS, št. 16/67 in 27/72) ter 180. člena statuta občine Ljubljana Center (Ur. list SRS, št. 10/74) je izvršni svet Skupščine občine Ljubljana Center na svoji 135. seji, dne 7. 9. 1977 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta za območje zazidalnega otoka CO-1/7 – »TRG REVOLUCIJE« v Ljubljani.

1. člen

Javno se razgrne osnutek spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta za območje zazidalnega otoka CO-1/7 – »TRG REVOLUCIJE« v Ljubljani, ki ga omejujejo Gradišče, Šubičeva, Prešernova in Erjavčeva ulica. Osnutek je izdelal Ljubljanski urbanistični zavod avgusta 1977 pod šifro projekta 2353.

2. člen

Dokumentacija iz 1. člena tega sklepa bo razgrnjena v prostorih Krajevne skupnosti »Gradišče« v Ljubljani, Rimska c. 24/II v času od 8. septembra 1977 do vključno 7. oktobra 1977. Rok za pripombe k osnutku poteče zadnji dan razgrnitve.

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER
Izvršni svet

Številka: 351-100/77
Datum: 7. 9. 1977

PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA
Miroslav SAMARDŽIJA